ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše dobre volje. Vsak, ki mu priporočate "Glas Naroda" ali ga pridobite za naročnika, Vam bo hvaležen, ker ste mu odprli pot k zares lepemu in zanimivemu čtivu. :: :: ::

Fr. Telich
211 Sheridan St.
9.20.38

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEPHONE: CHelsea 3—1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 2. — Štev. 2.

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 4, 1938 — TOREK, 4. JANUARJA, 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

POZOR, NAROČNIKI . . .
Naročnikom naznanjamo, da več ne pošiljamo potrdil za poslano naročnino. Za dostuje potrdilo poleg naslova na listu—do katerega dne, meseca in leta je naročnina plačana. Uprava.

ROOSEVELT JE POZVAL BUSINESS K SODELOVANJU

KAPITALISTOM, KI NESRAMNO IZKORIŠČAJO AMER. DELAVSTVO, NAPOVEDAL BOJ DO SKRAJNOSTI

Predsednikov govor je bil broadcastan po vsej Ameriki in po drugih delih sveta. — Onim velepodjetnikom in kapitalistom, ki hočejo sodelovati, bo vlada vedno pomagala. — Predsednikovi nasprotniki čakajo njegove druge poslanice.

Včeraj se je začelo v Washingtonu novo kongresno zasedanje. Že pred par dnevi je bilo napovedano, da se bo predsednik Roosevelt osebno pojavil v zbornici ter prečital svojo poslanico, vsebujočo priporočila za bodoče delovanje.

Prejšnji teden je govorilo po radio nekaj vladnih zastopnikov, in njihovi govori so bili dosti bolj ostri kot je bil pa predsednikov govor. Tajnik za notranje zadeve je naprimer očital nekaterim kapitalistom, da so vprizorili "sedečo stavko" v namenu, da uničijo New Deal.

Predsednik Roosevelt je pa bolj spravljivo govoril.

Onim podjetnikom, ki s svojimi taktikami namenoma ovirajo gospodarski razvoj, si sicer napovedal boj do skrajnosti, vse druge je pa povabil k sodelovanju in jim je obljubil v slučaju potrebe vso vladno pomoč.

Njegovi nasprotniki molče in čakajo njegovih nadaljnih pojasnil o tej zadevi.

Najbolj značilne točke njegovega govora so naslednje:

— Združene države so ohranile mir in ohranile so ga navzlic izzivom, ki bi v drugih časih in razmerah skorogotovo dovedli do vojne.

— V sedanjem času morejo zajamčiti mir edinole demokratične predstavniške vlade, oziroma z drugimi besedami rečeno, mir najbolj ogrožajo države, ki so zavrgle demokracije ali pa niso nikdar imele.

— V nekaterih slučajih se nam je posrečilo s pomočjo zakonodaje doseči izboljšanje. Svoje cilje in pricipe smatramo za prave in se jim ne bomo nikdar izneverili.

— Niti na misel mi ne pride, da bi pustil narod na cedilu.

— Veseli me, da so predloge glede vladnega programa za ureditev poljedelstva v rokah konferenčnih odborov obeh zbornic.

— Uspešne odredbe ne bodo povečale stroškov, ki jih je imela dosedaj vlada za izboljšanje poljedeljstva.

— Ameriški narod je s pretežno večino glasoval, da kongres — ta kongres — določi mejo, pod katero ne bodo padle plače v industrijah in nad katero se delovni čas ne bo podaljšal.

— Naš namen je vzakoniti predloge, ki bodo odpravile sramotno nizke plače in skrajšale delovni čas.

— Iz gospodarskih in socijalnih razlogov stremimo predvsem po dveh smotrih: plače najslabše plačanih skupin v vseh industrijah je treba zvišati ter skrbeti, da bo vsak delavec zaposlen čim več dni na leto.

— Zanimivo je pripomniti, da oni, ki smatrajo uravnovešenje proračuna za edino potrebo, sedaj silijo vlado k večjim izdatkom, da bi bil proračun vržen še bolj iz ravnotežja.

— V proračunu za leto 1939 se bo primanjkljaj zmanjšal, toda dohodki in izdatki še ne bodo izenačeni.

— Oni, ki žele, da bi bil proračun takoj uravnovešen, hočejo dati nezaposlenim miloščino, ne pa dela. Tega pa jaz ne bom dovolil, in upam, da tudi kongres ne.

— Kot narod smo zavrnili vsak radikalen in revolucijonaren program.

— Od vlade je pričakovati, da sodeluje s trgovskim svetom pod pogojem, da del tega trgovskega sveta opusti metode, ki ne spadajo v ta čas ter uvede sedanjim časom primerno politiko cen in produkcije.

Japoncem bodo ostale le razvaline

TITULESCU NUDI POMOČ

Maniu je brzojavil, da ga smatra kot člana kmetske stranke. — Goga zagotavlja Italiji prijateljstvo.

BUKAREŠTA, Romunska, 3. januarja. — Bivši romunski vnanji minister Nikolaj Titulescu, ki se sedaj nahaja v Švici in je bolan, se je predsedniku narodne kmetske stranke dr. Juliusu Maniuu ponudil, da se bo skupno ž njim boril proti vsaki fašistični težnji ministrskega predsednika Oktaviana Goge.

Titulescu je Maniuu brzojavil, da ga naj smatra kot člana narodne kmetske stranke. Ker je Titulescu nedavno odklonil članstvo v kmetski stranki, je njegova brzojavka v Bukarešti povzročila veliko senzacijo.

Obenem pa tudi prihaja iz zanesljivega vira poročilo, da je prijateljica kralja Karola, Magda Lupescu zapustila Romunsko in je najbrže na potu v Pariz.

Titulescuova zveza z Maniuom bo prekrižala ves fašistični načrt ministrskega predsednika Goge, ako se oba dogovorita za skupno delovanje.

Titulescu, ki je zbolel na neki nenavadni bolezni v vratu, je sporočil Maniuu, da se tekom tega meseca namerava vrniti v Bukarešto. Titulescu je leta 1936 prisilil ministr. predsednik Jurij Tatarescu, da je odstopil kot vnanji minister, ker je tedaj Železna garda nasprotovala njegovi nameri, da sklene z Rusijo zvezo.

Tatarescuov kabinet je prejšnji torek odstopil, ker je bil pri zadnjih volitvah poražen. Kralj Karol je takoj pooblastil Oktaviana Gogo, predsednika narodne krščanske stranke, da sestavi nov kabinet.

Njegov kabinet je bil še isti dan zaprisežen in kmalu nato je Goga naznanil svoj protižidovski program, po katerem bodo židom odvzete vse pravice.

Goga je novoletna praznika preživel v neki vili blizu Bukarešte in je s svojimi svetovalci izdelal program svoje vlade. Benitu Mussoliniju je poslal brzojavko, v kateri izraža upanje na iskreno romunsko-italijansko prijateljstvo.

V EGIPTU ŽE ZOPET VRE

Mladi egiptovski kralj je odslovil Mustafo Nahasa pašo. — Na njegovo mesto je imenoval Mohameda Mahmouda.

KAIRO, Egipt, 2. januarja. — Mladi kralj Farouk, ki vlada svoji deželi šele 20 mesecev, je odslovil ministrskega predsednika Mustafo Nahasa pašo ter na njegovo mesto imenoval Mohameda Mahmouda.

Mahmoud je star 55 let ter je dovršil vseučilišče v Oxfordu v Angliji. Bil je že enkrat ministrski predsednik v letih 1928 in 1929. Takoj ko ga je kralj pooblastil, da sestavi novo vlado, je pričel sestavljati svoj kabinet, nato je sklenil razpustiti parlament in je razpisal nove volitve čez dva meseca.

Kralj Farouk je bil že dolgo v sporu s Nahasom in njegovo vafdist stranko, vsled česar je v Kairi zastavkalo 10,000 uslužbencev pri državni železnici.

Policija skrbno pazi, da prepreči vsake nemire in tudi angleško vojaštvo je pripravljeno, da pride iz Palestine v Egipt, ako nastane potreba.

Mahmout bo sestavil koalicijsko vlado, iz katere bo izpustil vafdist stranko.

Največji spor med kraljem in Nahasom je prišel, ko je 18 let stari kralj zahteval, da je razpuščena politična armada 10,000 mladih vafdistov. Poleg tega je kralj tudi za sebe zahteval pravico, da imenuje eno tretino senata in da nadzira imenovanje starejših uradnikov. Nahasov kabinet pa je te kraljeve zahteve zavrgel kot protiustavne.

AVTNA NESREČA.

V soboto je avtomobil, ki ga je vozil Mr. Oscar Weibl, kolidiral na Jericho Turnpike, Long Island, z velikim truckom. Posledice so bile strašne. Weiblova tašča je par ur kasneje podlegla v bolnišnici poškodbam, njegova žena ima zlomljeno hrbtenico, Oscar se pa bori s smrtjo.

Mr. Oscar je bratranec Mr. Rudolfa Weibla, znanega slovenskega zobotehnika v Ridgewoodu.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

ŠE VEDNO SE BIJE BORBA ZA TERUEL

Vladne čete še vedno drže vzhodni del mesta. Republikanci se pripravljajo na protinapad.

HENDAYE, Francija, 3. januarja. — Kot je razvidno iz republikanskih in fašističnih poročil, še vedno divja strahovit boj za Teruel, četudi so fašisti naznanili, da so mesto zopet zavzeli.

Dva čevlja debel sneg pokriva bojno polje, ko se v hudem mrazu bori za posest mesta 200,000 mož. Ta bitka bo mogoče tudi odločila izid 17 mesecev stare državljanske vojne.

Kolikor je mogoče razvideti iz poročil, republikanci še vedno drže vzhodni del mesta, ter se pripravljajo na protinapad, s katerim hočejo zavzeti La Muelo, ki se nahaja poldrugo miljo jugozapadno od Teruela.

Vlada artilerija obstreljuje fašistične postojanke okoli La Muele, katero mesto loči od Teruela široka dolina reke Turia.

Teruel je strategično zelo važno mesto, ker se je general Franco namenil, da od tega kraja prične ofenzivo, katere cilj je razdeliti republikansko Španijo na dvoje.

Fašistična radio postaja v Salamanki naznanja, da je vladna artilerija že deloma porušila Teruel. Mnogo poslopij je v razvalinah.

Boj za Teruel se je pričel pred desetimi dnevi, ko so republikanci pričeli ofenzivo po s snegom pokritih hribih okoli mesta. Republikancem se je posrečilo mesto zavzeti, toda general Franco je pričel protiofenzivo, ki že traja štiri dni in še ni končana ter usoda Teruela še ni odločena.

NAGRADA ZA LAŽ

CHICAGO, Ill., 2. januarja. — Klub lažnjivcev v Burlington, Wis., je letos podelil prvo nagrado, z "dijamanti" posuto kolajno, za najboljšo laž Johnu P. Zelenaku iz Tacoma, Wash. Njegova laž je: "Kadar hoče imeti moja žena ocvrta jajca, tedaj krmi kokoši s pop-corn (praženo koruzo), da ležejo že ocvrta jajca."

OSEM POLJSKIH LISTOV ZAPLENJENIH

GDANSK, 3. jan. — Tukajšnja politična policija je danes zaplenila osem poljskih listov, ki so iz angleškega delavskega glasila "Daily Herald" posneli napačno poročilo, da je nemški kancler Hitler obiskal Gdansk.

VSE, KAR BI MOGLO JAPONCEM KORISTITI, BODE UNIČENO

KANTON, Kitajska, 3. januarja. — Vrhovni poveljnik kitajske armade na jugu, general Juhanmou, je rekel, da bodo Kitajci požgali in porušili Kanton, ako bi bila armada prisiljena umakniti se iz mesta. "Ako se bomo morali umakniti iz Kantona," je rekel Juhanmou, "ne bomo pustili ničesar, kar bi bilo kaj vredno za Japonce."

General je rekel, da so bili izdelani natančni načrti za izseitev civilnega prebivalstva iz mesta, da ne bi oviralo uničevanja in obrambe. Kadar se bo japonska armada bližala Kantonu, bodo prebivalci odšli po vodi in po suhem v notranjost dežele. Največ jih bo šlo v provinco Kvangsi.

Kot pravi general Juhanmou, se je že tretina prebivalstva izselila iz mesta.

Na vprašanje, ako se bodo Kitajci borili tudi v mestu, general ni hotel odgovoriti, češ, da mora biti njegov načrt tajen.

Kanton je glavno mesto province Kvantung in šteje miljon dvestopetdeset tisoč prebivalcev. Nahaja se 60 milj severno od Hongkonga, ki je angleška kolonija.

General Juhanmou ima 7 dobro izvežbanih divizij in mnogo večjo armado, ki se še vežba. Nima pa aeroplanov, da bi jih poslal proti Japoncem.

ŠANGHAJ, Kitajska, 3. januarja. — Maršal Čankajšek je odstopil kot predsednik izvrševalnega odbora kitajske republike, da posveti vse svoje sile v vojne namene. Iz tega je mogoče sklepati, da je Kitajska odločna v svojem sklepu, da se bo navzlic sedanjim porazom borila proti Japonski.

Kitajsko časopisje poroča, da je Čankajšek razdelil kitajsko v sedem vojaških okrožij ter je imenoval generala Pajčunsija za nadomestnega poveljnika kitaj. armad. General Pajčungsi velja za najboljšega kitajskega vojaškega poveljnika.

Kitajska ima na raznih frontah 900,000 vojakov, — 90 divizij po 10,000 mož — v ozadju pa se vežba 800,000 vojakov, ki bodo v treh mesecih sposobni za fronto.

Mesto maršala Čankajšeka je bil za predsednika izvrševalnega odbora izvoljen dr. H H. Kung. Obenem s premembo vlade je bila podeljena amnestija vsem političnim kaznjencem, ki so po veliki večini komunisti.

SMRTNI SLUČAJI NOVEGA LETA

Na dan Novega leta je v Združenih državah skupno s starim letom umrlo 164 oseb. Največ življenj so zahtevale nesreče z avtomobili, namreč 161.

Ko se je pričelo leto 1938, si je 8 oseb v obupu vzelo življenje.

Država New York ima največ mrtvih, namreč 24, med njim 14 vsled avtomobilskih nesreč. V Greater New Yorku sta si s plinom usmrtila en mož in njegova žena, štirje drugi pa so si drugače vzeli življenje.

V državi Ohio je bilo ubitih 15 oseb, v državah Texas in Illinois pa po 13 oseb. Po dve osebi ste bili ustreljeni v državah Tennessee, Michigan, North Carolina, Georgia, Illinois, Connectiiut in Texas; po štiri osebe so izvršile samomor v državah Arkansas, Connecticut, Florida, North Carolina in New York; po dve osebi ste zgoreli v državah Arkansas, Kentucky in New York; po dve osebi pa ste utonili v državah North Carolina in Texas. V državi Massachusetts je policist ustrelil nekega roparja, nekega moškega pa je povozil vlak.

TEŽAK OTROK

HELENA, Mont., 3. jan. — Brian Haas je najbrž najtežji ameriški "baby". Star je 11 mesecev in 7 dni ter tehta 22 funtov in 4 unče. Pri rojstvu je tehtal 8 funtov in 5 unč.

ANGLJA POŠILJA VOJAŠTVO V EGIPT

LONDON, Anglija, 2. jan.— Anglija je poslala v Egipt več novih oddelkov vojaštva in nekaj najmodernejših letal. Greji predvsem za to, da zaščiti svojo pot v Indijo. V Aleksandriji so že dograjene kempe, v katerih bo novo vojaštvo nastanjeno.

NEMŠKI MINISTER V ITALIJI

BERLIN, Nemčija, 3. jan.— Včeraj je odpotoval v Rim nemški minister za prehrano Walter Darre. V Italiji bo gost italijanskega poljedelskega ministra Rossonija ter bo proučeval italijanske poljedelske naprave.

PREDSEDNIK POLJSKE BOLAN

VARŠAVA, Poljska, 3. jan. — Predsednik poljske republike Ignacij Moscicki je odpovedal za danes vse obiske. Tekom neke svečanosti si je nakopal hud prehlad, in zdravniki so mu nasvetovali, naj ostane v postelji.

"Glas Naroda"

(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President J. Lupsha, Sec.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za inozemstvo za celo leto	$7.00		
Za četrt leta	$1.50	Za pol leta	$3.50

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—1242

ZASLIŠEVANJE INDUSTRIJSKIH MAGNATOV

Senatni odbor, ki preiskuje brezposelnost in odpomoč, namerava zaslišati Lammota du Ponta in Myrona C. Taylorja. —

Predsednik odbora senator Byrnes iz South Dakote je izjavil, da bo njegov odbor pričel z zaslišavanji danes in bodo tedaj vladni statistični izvedenci poročali ob obsegu brezposelnosti.

William Knudsen, predsednik General Motors Corporation, ki je naznanila, da bo po Novem letu odpustila 30,000 svojih delavcev, je bil povabljen na zaslišanje v četrtek.

Byrnes, ki je izjavil, da hoče njegov odbor dognati, kako dolgo hoče še industrija držati "pot navzdol", je rekel, da bosta du Pont in Taylor povabljena v tednu, ki se prične z 10. januarjem.

Byrnes se je skliceval na govor du Ponta, ki je rekel, da se zavzema za vladni načrt za oživljenje industrije, ter dodal, da bo imel du Pont priložnost svoje načrte pojasniti pred njegovim odborom.

Taylor bo kot predsednik United States Steel Company podal poročilo o brezposelnosti v jeklarski industriji in bo podal svoje predloge, kako bi bilo mogoče jeklarsko industrijo oživiti.

Med drugimi pričami, ki bodo povabljene pred senatni odbor, so še tudi: J. J. Pelley, predsednik American Association of Railroads, C. T. Murchinson kot zastopnik tekstilne industrije, Virgil Jordan, predsednik National Industrial Conference Board, trgovec Louis Kernstein iz Bostona, R. E. Henry, predsednik Southern Cotton Manufacturers Association in Wilson Compton, predsednik National Lumber Manufacturers Association.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za $ 2.55	Din. 100	Za $ 6.35	Lir 100
$ 5.00	Din. 200	$ 12.25	Lir 200
$ 7.20	Din. 300	$ 29.50	Lir 500
$11.65	Din. 500	$ 57.00	Lir 1000
$23.00	Din. 1000	$112.50	Lir 2000
$45.00	Din. 2000	$167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo $ 5.— morate poslati		$ 5.75
$10.—	" "	$10.85
$15.—	" "	$16.—
$20.—	" "	$21.—
$40.—	" "	$41.25
$50.—	" "	$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO $1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO,

naj upoštevajo pri pošiljatvah okrogle vsote (naprimer sto, dvesto, tisoč) dinarjev oziroma lir, kajti taka izplačila se najhitreje izvrše, poleg tega je pa pošiljanje neokroglih vsot tudi razmerama dražje.
SLOVENIC PUBLISHING CO. (Travel Bureau)

IZGNANI ČASNIKAR

Levi na sliki je Hubert Harrison, dopisnik New York Timesa in Reuterjeve časniške agenture, ki je bil izgnan iz Jugoslavije, ker njegova poročila niso bila povšeči jugoslovanskemu ministrskemu predsedniku Stojadinoviču.

Iz Slovenije

CERKVEN ROP IN VLOMLCI Z MOTORJEM

Iz Koprivnice pri Podsredi je policijska uprava v Ljubljani sprejela brzojavno obvestilo o skrajno drznem vlomu v tamošnjo župno cerkev. Tatovi so odnesli zlate cerkvene posode in druge dragocene predmete v skupni vrednosti za več ko 20,000 din. Policija domneva, da so vlomilci pobegnili proti Ljubljani, ali še verjetneje proti Zagrebu, kjer bodo skušali spraviti svoj plen v denar. Zadnje čase so na deželi podobni vlomi v cerkve in župnišča izredno pogosti.

Iz Vodic, domovine sloveče Johance onkraj Šmarne gore, pa poročajo, da je bilo v tamošnji okolici izvršenih nekaj vlomov, pri katerih kažejo vsa znamenja, da so imeli tatovi na razpolago motorno kolo in so na ta način lahko v kratkih minutah obredli več vasi. V Mostah pri Komendi so obiskali mesnico Mihe Koncilje in odnesli precejšno zalogo mesnine in nekaj denarja. V Komendi so vdrli v pisarno Mlekarske zadruge, kjer so vzeli na piko blagajno, v kateri je bilo shranjeno 12,000 din. Zmogli pa so samo leseni del blagajne, v kateri je bilo za nekaj stotakov drobiža. Železnemu delu, kjer je bila glavna vsota, niso mogli do živega. Odtod so pohiteli v Stranje, kjer so vlomili v cerkev in odprli vse nabiralnike, a so našli le skromen plen.

VLOMILCI PRI WATZEKU PRIGNAN V MARIBOR

19. decembra so pripeljali v močnem spremstvu v Maribor nevarnega vlomilca in mednarodnega pustolovca 37-letnega Vladimirja Novaka iz Zagreba. Dopoldne so pričeli na policiji z zaslišavanjem. Novak je takoj priznal, da je 12. dec. vlomil v stanovanje trgovskega potnika Aleksandra Watzeka. Pri zaslišavanju se je pokazalo, da je Novak sicer nevaren in drzen vlomilec, da pa je majhen "junak", saj je ves čas zaslišavanja ihtel in jokal. Tekoj ob pričetku zaslišavanja je priznal, da je skril kaseto z dokumenti in hranilno knjižnico Prve hrvatske štedionice v Halbarthovem vinogradniku pri Treh ribnikih. Policijski organi so zatem peljali Novaka na rečeno mesto, kjer so pričeli kopati. Našli so zares kaseto z že navedenimi dokumenti, ni pa bilo v kaseti zlatnikov. Pri aretaciji so namreč našli pri Novaku nekaj zlatih in srebrnih prstanov v vrednosti 10 do 15,000 dinarjev, nadalje 3600 nemških mark, 100 Kč in 70 avstrijskih šilingov v skupni vrednosti 50 tisoč dinarjev. Takoj nato je bil zaslišan oškodovani Watzek, ki je izjavil, da predstavlja pri Novaku najdeni plen komaj polovico vrednosti ukradenih zlatnikov in zlatnine. Novak je zlatnike najbrž takoj vnovčil in precej denarja zapravil. Ni pa utegnil vsega zapraviti, ker je to preprečila karlovška policija, ki ji pripada sedaj po Watzeku razpisana nagrada 5000 dinarjev.

Tako se je posrečilo, že po tednu dni razjasniti in razčistiti ta drzni vlom, zaradi katerega je mariborska policija razpisala tiralico na vse strani, ter je zlasti avtizirala Dunaj, Gradec, Berlin in Prago. Novak, ki je pri zaslišavanju odločno zatrjeval, da je vlomil popolnoma sam, je znan in pri policiji slabo zapisan nevaren vlomilec, ki je za svoje dosedanje tatvine in vlome odsedel že 18 let v zaporih. Doslej je s temi svojimi vlomi in tatvinami povzročil skupno okoli 2 in pol milijona dinarjev škode.

OSLEPARIL JE STRANKE IN NEVESTO

Proti koncu leta 1933 je nenadno likvidirala tvrdka "Sečko Tekstil" v Mariboru, ki se je bavila z razprodajo tekstilnega blaga iz mariborskih tekstilnih tvornic. Lastnik podjetja, 29-letni trgovec Matija Sečko pa se je odpeljal na Dunaj, ne da bi poravnal svoje obveznosti.

Tvrdka "Sečko Tekstil" je bila pred likvidacijo zahtevala od svojih odjemalcev, da morejo naročeno blago vplačati vnaprej. Med drugimi je dne 20. novembra 1933 trgovec Josip Katunarič iz Imotskega naročil pri tvrdki Sečko Tekstil blago in vplačal kupnino v znesku 6.585 dinarjev vnaprej. Ker pa kljub številnim urgencam naročenega in plačanega blaga ni dobil, je zadevo prijavil oblastem, ki so proti pobeglemu lastniku uvedli kazenski postopek. Sečko se je kmalu po begu iz Jugoslavije seznanil na Dunaju z neko Marijo Ogrisovo, od katere je pod pretvezo, da jo bo poročil, izvabil 5,000 šilingov. Zaradi tega se je moral potem zagovarjati pred dunajskim deželnim sodiščem, ki ga je obsodilo na 6 mesecev zapora. Ko je to kazen pred tedni odsedel, so ga avstrijska oblastva izgnala ter ga predala jugoslov. oblastvom. Sečko se je zagovarjal pred malim kazenskim senatom v Mariboru. Zaradi prevare je bil obsojen na 6 mesecev ječe.

PO NESREČI JE USTRELIL SOŠOLCA

Na dvorišču Jezdarske ulice v Mariboru se je pripetil razburljiv dogodek. Tam so se igrali otroci iz bližnje soseščine in med njimi je bil tudi neki 13 letni Viljem, ki je med igranjem v šali naperil samokres proti svojemu tovarišu, 13-letnemu Eriku Tagelannu. Samokres je bil nabasan, česar Viljem seveda ni vedel. Krogla je zadela nesrečnega Erika naravnost v čelo. Ves krvav se je na mestu zgrudil nezavesten. Prestrašeni otroci so se razbežali na vse strani, a strel je privabil starejše, ki so dečku nudili prvo pomoč. Reševalci so ponesrečenca prepeljali v bolnišnico, kjer se zdravniki trudijo, da mu rešijo življenje.

PROCES PROTI KNEZU RADZIWILLU.

Pred sodiščem v Ostrowu pri Poznanju se je začel proces proti knezu Mihaelu Radziwillu, ki naj bi se končal po želji skupine njegovih sorodnikov s tem, da bi ga postavili pod kuratelo. Ti sorodniki bi namreč radi preprečili poroko starega poglavarja svoje rodbine z ločeno ženo Sušestovo.

Knez sam ni prišel k razpravi, njegov zastopnik pa je izjavil, da se mudi z go. Sušestovo v nekem južnofranceskem kopališču. Javnost k tej razpravi ni pripuščena. Sodna odločitev bo odvisna od izjave dveh izvedencev psihiatrov, ki so kneza med tem preiskali.

Afera zbuja na Poljskem veliko zanimanje in pri tem ima židovski izvor ge. Sušestove veliko ulogo, da se ljudje izjavljajo bodisi za knezovo odločitev ali proti njej. Lepa, mlada Židinja se je dala sicer pred nekoliko tedni krstiti in stopila je tudi v pravoslavno cerkev. Toda varšavski metropolit je pravoslavnega duhovnika poslal v naki samostan, češ, da se ni držal cerkveno pravnih predpisov.

BLAZNIKOVA
Pratika
za leto 1938
Cena 25c
a poštnino vred.
"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

NAJ SE OGLASI —
na spodnji naslov brat PETRA KOPITARJA. On živi nekje v Pennsylvaniji. Ako sam ne čita tega oglasa, prosim rojake v Penna., naj mi sporoče njegov naslov. Peter Kopitar je bil tukaj umorjen pred par tedni in jaz bi rad zvedel za njegovega brata. Naslov: JOE RUKŠE, Box 85, Amherstdale, W. Va. (3x)

Prosim, da se mi oglasi
JANEZ URBAS, (podomače Logačen) iz Dolenje vasi pri Cerknici. Išče ga Janez Kebe, (podomače Čope) iz Dol. Jezera, sedaj bivajoč v Kanadi; ker bi rad z njim govoril, prosim, da se mi oglasi na moj naslov. JOHN KEBE, Box 793, Valdor, Prov. of Quebec, Canada. (3x)

Najboljši prijatelj
v nesreči vam je:
SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA
BRATSKA, DELAVSKA PODPORNA USTANOVA
Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.
ČLANSTVO: 50,000
PREMOŽENJE: $7,500,000.00
Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ
Glavni stan:
2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

GEORGEIC. APOSTLE, Inc.
UNDERTAKERS
EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU in OKOLICI
POPOLNI POGREB Od $125 IN VIŠJE
PREDNO GRESTE KAM DRUGAM, OBRNITE SE NA NAŠ POGREBNI ZAVOD, KI VAM BO NAJBOLJŠE POSTREGEL PO NAJNIŽJIH CENAH.
Osebno vas bo obiskal naš zastopnik, ki vam bo povedal ceno in dal vsa druga pojasnila.
NEW YORK, N. Y. 455 W. 43 St. UTrcle 6-7393
BROOKLYN, N. Y. 219 Atlantic Ave. MAin 4—3011
Ustanovnik

Peter Zgaga

Newyorško časopisje je včeraj objavilo precej dolgo poročilo iz Ljubljane, da Slovenci preganjajo Kočevarje; da so v Srednji vasi zaplenile jugoslovanske oblasti nekaj nemških knjig in da silijo kočevske otroke v slovenske šole.

Kočevarji so narodnostna manjšina v Sloveniji.

Koliko je med njimi pravih Nemcev, je težko dognati. Prav dosti jih ne bo, kajti vsak Kočevar zna slovensko.

Začasa bivše Avstrije, niso hoteli znati, in ker niso hoteli znati, jim je avstrijska vlada delila nagrado za nagrado.

Jugoslavija jim ni vzela nemških šol in jim ne prepoveduje nemške govorice.

Jezikovnih pravic imajo neizmerno več kot pa Slovenci na Koroškem ali v Julijski Krajini.

Če jim pa ni dovoljeno razbešati kljukastih križev in kričati "Heil Hitler!", naj pač pomislijo, da se hranijo na slovenski zemlji z jugoslovanskim kruhom.

Karolova ljubica Magda Lupescu jo je morala pobrati iz Bukarešte v Pariz.

V Parizu naj zarenta stanovanje za dva.

Kajti ne bo dolgo, ko bodo Romuni tudi kralju rekli — "good bye".

Francija je prepovedala izvažati orožje v Jugoslavijo.

Če je to znamenje prijateljstva, je dobro.

Če je znamenje sovraštva, no, pa naj bo.

Orožje je danes vsepovsod naprodaj, in če ima Jugoslavija denar, ga bo lahko kupila tudi od tvrdk, ki jih kontrolirajo največji francoski patriotje.

Danes se je poslovil iz New York prijatelj Joža Rems ter je s svojo simpatično soprogo gospo Jerico odpotoval proti Jugslaviji.

Po dvanajstih letih je bil tri mesece v Ameriki.

V tem krakem času je govoril z 975 rojaki in je spal v 63 posteljah.

Zdi se mi, da je bil ta njegov obisk najbolj naporno razdobje v njegovem, sicer dolgem, toda navzlic temu mladostnem življenju.

— Kako je v Jugoslaviji? — sem ga vprašal.

In on mi je po svoje odgovoril:

— Prav dobro, hvala za vprašanje. Dom je lep, če imaš lep dom, na tešče se prileže šiice slivovke, ob enajstih dopoldne bi se pa telečjih jetre ne branil. Ob eni je kosilo, potem pa človek malo zaajčka. Ob štirih pol litra cvička, malo sira ali salame, ob šestih večerja, nato pa v kavarno, v gledališče ali na koncert.

Kar zavidal sem mu.

— Potemtakem se ti dobro godi, Jože?

— Ne, — mi je odsekal, — ne meni, pač pa tistim, ki imajo dosti ameriških dolarjev.

Njemu in gospe Jerici želim srečno pot in nasvidenje po dveh letih, ko bo v New Yorku svetovna razstava.

Takrat bo prišla v Ameriko v Jožetovem spremstvu precej velika in za vse ameriške Jugoslovane častna kompanija — Glasbena Matica.

Kratka Dnevna Zgodba

RAZKOLNIKOV:

SMRT KRIVČKOVE ŠPELE

V naši gorski vasi so novice dokaj redke. Vsako leto enkrat vjamejo orožniki tri znane divje lovce, nepoboljšljive grešnike in jih odpeljejo za nekaj tednov na ričet. Fantje se na proščenju vsako leto postrani gledajo, stepo se skoro nikoli več ne, kar je pač dobro in prav, čemu bi se pa človek drezal z nožem in pobijal kakor žival, saj vojske preskrbe za tako žalostno zabavo, ki jo je kmalu preveč. Tako je pri nas res malo novic, če pa doživimo kaj novega, tedaj vsi vaščani dogodek premlevajo, mu skušajo priti do korenin, modrujejo in iščejo vzrok. Radi tudi slučaj nalašč izpreminjajo in se vprašujejo:

"Kaj pa, če bi se zadeva takole vršila, kaj bi bilo potem?"

Sicer so pa naši vaščani dobri in miroljubni ljudje, ki se ne prepirajo ne z Bogom, ne z ljudmi ter sta župnik in župan z njimi zadovoljna.

Lansko jesen je pa naša vasica doživela poseben slučaj, ki je sicer zelo žalosten, toda resničen.

Krivčkova Špela je bila suhljata in visoka ženska. Njen glas je bil globok in hripav, njene besede trde in večkrat zabeljene z ostro kletvico. Sicer ni bila hudobna ženska, pač pa je bila izgubljena revica, ker je preveč rada pila žganje. Če pa ženska pije žganje, je pa še posebno žalostno.

Lani je bilo po naših travnikih in hribih posebno veliko brinja. Ljudje so ga pridno brali in prodajali, a tudi žganje so kuhali. Pravijo, da je požirek brinjevca za zdravje. Brinjeve jagode so res zdravilne in morda požirek res ne škodi odraslemu človeku, če se slabo počuti. Špela si je pa mislila drugače. Bila je prepričana, da je brinjevec najboljše zdravilo, ki ga mora človek vlivati vase kakor vodo, da ostane zdrav in krepak.

Špela je bila že čez šestdeset let stara, a na zdravje je po svoje pazila. Ker je bila prepričana, da je brinjevec zdravilo za njo, se je spomnila:

"Brinja je dovolj. Čemu bi samo sem in tje kupila kako šilce brinjevca? Sama si bom nabrala brinja in si skuhala zdravilne žganjice nič koliko."

Rečeno storjeno. Šla je k bratrancu in ga toliko časa nadlegovala, da ji je obljubil kotel za kuhanje žganjice. Nato je šla nabirat brinje.

Špela je bila sicer že precej stara, a v hrib je lezla urno kakor koza, saj jo je podpirala vesela misel, da se bo lahko naluckala brinjevca po mili volji in ta misel jo je krepila in ji dajala pogum, da je vztrajala. Ko se je utrudila, je nekoliko počila in potem spet začela ter se sama čudila, da ji že misel na dobri brinjevček daje toliko moči in volje.

Kotel je zavlekla na svojem samotežu na zapuščeno gmajno pod hribom za svojo polrazpalo kočo, pripravila si je drv in kmalu je pričela kuhati. K nji je zašel samo kak pastir, ki ji je potem pomagajal, a sicer ni bilo nikogar.

Špela je kuhala in kuhala, pa ji je šlo kuhanje vse prepočasi. Ko je žganjica začela dišati, je ženica takoj segla v zajemalko vanjo in si jo natočila v lonec, čeprav še ni bila skuhana.

Pridno je kuhala in vmes praznila kotel. Ko je bil brinjevec skuhan, ga ni bilo skoro nič, ker je že vsega poprejo požlampala. Ostanek je majaje se odnesla v grmovje, kjer je spet srebala žganje še navrej in je naposled obležala.

Bratranec je prepozno zvedel, da Špela kuha žganje in ga sproti pridno lucka. Njemu je lagala, da bo skuhala brinjevec in ga nesla v mesto predat. Odhitel je na gmajno. Špelice pa ni nikjer mogel iztakniti.

Pijanka je mirno ležala v grmovju. Njena glava je bila težka kakor iz svinca. Čudne prikazni so se vrstile v njeni pijanski omamljenosti. Enkrat se ji je zdelo, da vise mesto vej raz dreves same kače in se stezajo k nji. Drugič je videla kako plešejo okoli nje same črne mačke in mijavkajo z žalostnimi preunljivimi glasovi.

Vzdihovala je in se trudila da bi se odvlekla kolikor mogoče daleč proč od drevja in grmovja, pa je zalezla v grmovje in občepela v blatni vodi. Naslonila je glavo na kamen in zadremala. Dolgo je spala. Ko se je prebudila, jo je vse bolelo. Zlezla je nazaj na travnik, kjer je imela svoj ljubljeni lonec z brinjevcem. Hlastno je popila vse kar je bilo še v loncu in obležala kakor klada. Čutila je, da je zelo trudna in bolna, čeprav je pila samo zdravilo.

Sam vrag me je pr motil, da sem pila žgatuje, ko še ni bilo prekuhano. E, v brinju mora biti pač nekaj strupa, če ne bi ne bila tako zdelana — je modrovala in se plašno zazrla v prikazni, ki so se spet pojavljale pred njo. Podila jih je, se jezila in klela, ter nazadnje poskušala moliti, a prikazni so ostale.

Vsa se je tresla, ko se je počasi dvignila, a spet jo je kar zavrtelo, padla je in se onesvestila, saj ni bilo nič čudnega, ker je popila toliko strupa.

Dolgo je ležala v grmovju. Ko se je nekoliko zavedla, je zlezla po vseh štirih iz njega. Pastirji so jo videli in so se je kar prestrašili, vsa blatna, zmršena in raztrgana se jim je zdela kakor pošast. Ko so jo spoznali so jo spravili v bajto, ki je bila komaj deset minut oddaljena od travnika, pa le ni mogla sama domov.

Sporočili so bratrancu kako je s Špelo in poslal je po zdravnika, ki jo je pregledal, zmajal z glavo in rekel, da ne bo nikoli več zdrava, ker je vsa zastrupljena z alkoholom, ki jo je menda vso požgal.

Špela je nekaj časa mirno ležala v svoji postelji. Ponoči pa je vstala in kričala ter blaznela. Dva moška sta jo komaj ukrotila in povezala.

Naslednji dan so jo hoteli odpeljati v blaznico. Preden so jo naložili na voz, se je predramila in čisto pametno vprašala: :

"Kakšne komedije pa uganjate z menoj?"

"Špela, žalostna pot te čaka, zakaj si se ga tako naluckala?" ji je nekdo odgovoril.

"Samo kozarček brinjevca bi še rada," je odvrnila, sklonila glavo in že je ni bilo več med živimi.

ESTRAGUST — KONZERVIRAN PEHTRAN

je slastna dišava s katero se pripravi zelo okusno pecivo in razne druge dobrote.

Cenjene slovenske gospodinje, dogovorite se in naročite skupno en ducat škatelj po ¼ funta tega pristnega petentiranega izdelka po znižani ceni $1.80 s poštnino vred. Cena posamezni škatlji je 20 centov. — Priporoča se Izdelovatelj in razpošiljatelj:

ALOIS AUSENIK, TAPPAN, N. Y.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane $7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Zakladi potopljene španske armade

Armada pomeni dandanes vojaško silo na suhem. Toda v 16. stoletju so tako imenovali tudi tisto silno špansko brodovje, katero je 29. majnika 1588 odplulo iz Lizbone proti Angliji, da bi v imenu španskega kralja premagalo Angleže. To, za tedanje čase velikansko brodovje, je štelo 130 velikih in 30 malih vojnih ladij, na katerih je bilo še kakih 50.000 vojakov poleg mornarjev in veslačev. To brodovje je poslal zoper angleško kraljico španski kralj Fiilp II., da bi tako maščeval nasilno smrt škotske kraljice Marije Stuart, katero je angleška kraljica Elizabeta dala obglaviti. Ta pomorska španska armada je bila celo za takratne razmere draga zadeva, saj je vsa oprema vred veljala takrat ogromno vsoto.

Angleži se sicer niso mogli ustavljati taki sili in bi bili brez dvoma poraženi. Toda zgodilo se je, da je nastal takrat velik vihar, ki je večji del tega silnega vojnega brodovja razpršil in deloma potopil. Od meseca julija do septembra je Španija izgubila 72 velikih ladij ter 10,000 mož. Takrat je nastalo na Španskem veliko žalovanje, saj je skoraj vsaka hiša obžalovala smrt kakega svojca.

Ko je velikanska morska bojna sila jadrala proti Angliji, je naenkrat zmanjkalo vetra da se ladje niso mogle premikati. Takrat so seveda ladje še vozile z jadri, deloma so jih potiskala naprej vesla galjotov. Tako so minevali tedni. Potem pa je začel pihati močan južni veter, nakar je poveljnik španskega brodovja sklenil vrniti se v domovino, in sicer tako, da bi z južnim vetrom objadral vso Anglijo ter se po drugi strani vrnil nazaj na Špansko. Toda na severu od Škotske je brodovje zajel velik vihar, ki je vsaj polovico ladij uničil.

Med nekaterimi drugimi ladjami se je takrat rešila tudi blagajniška ladja, ki je vozila seboj vso vojno blagajno in velike množine zlata v palicah. Ta ladja je srečno priplula do škotskega otoka Mull. Kapitan te ladje se je dogovoril s škotskim guvernerjem tako, da mu bo ta dal živež in vode, kar bi Španci plačali. Guverner je bil sovražnik angleške kraljice Elizabete.

Tako je nazadnje poveljnik te španske ladje na tem otoku pričakal, da se je vreme spremenilo ter da je lahko mirno odjadral proti španski domovini. Španska ladja je bila sedaj dobro založena z živežem in pijačo. Toda na tem otoku je živel možak, ki je bil zagrizen sovražnik Špancev ter pristaš kraljice Elizabete. Ta mož se je imenoval Donald. V svoji strasti se je skrivaj vtihotapil na špansko ladjo. Ko je ladja bila dovolj daleč na globokem morju, je spodaj zažgal sode s smodnikom, nakar je ladja z vsem, kar je na njej bilo živega, zletela v zrak. Milijoni zlata pa so se potopili. To je bilo leta 1588.

Od istega časa tisti zaklad počiva nekje na morskem dnu. Že pred vojsko so se našli na Angleškem ljudje, ki bi radi ta zaklad poiskali ter ga dvignili. Tudi po vojski so poskušali najti mesto, kjer je potopljena tista ladja. Toda vedno je bilo brez uspeha. Sedaj pa je neki holandski inženir iznašel aparat za potapljanje, s katerim upa najti potopljeno ladjo in njene zaklade. Angleška vlada mu je že dala dovoljenje. On si veliko obeta, kdo ve, kaj bo.

Listnica uredništva.

FRANK Y. — Kumni se pravi po angleško "carawav seed", orešču pa "nutmeg".

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

JAPONSKO-KITAJSKA VOJNA

Slika je bila posneta v Nankingu kmalu zatem, ko so japonski letalci vrgli v mesto veliko število bomb.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klošterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradel. — Ponarejeni bankovci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov $10

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlan vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zarivajo vedno globlje v osrčje zemje. Sredi dela zaloti graditelje strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljeno delo in katere žrtev je tisoč in tisoče delavcev. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v grandioznih opisih in dogodkih. Tunel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani . . . $1.20

Ivan Pregelj: Izbrani Spisi

ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Štefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Štefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše novelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena $1.50

Naročite pri:

Knjigarni Glas Naroda

216 W. 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena $1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih,a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lanšprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam poustvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena $1.50

Ljubezen za ljubezen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA — ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

64

"Zadnje čase kažeš tako veliko zanimanje za Altwiese, da sem ti moral povedati, da se telefoničnemu pozivu gospoda Rasmussena ni treba tako naglo odzvati, da svojega obiska ne bi mogel odložiti, dokler ne zapreš svoje pisarne. Toda to-le tukaj — ne, ne — že vidim — to mora biti takoj rešeno. Sedaj imaš enkrat srečo."

Henrik se zasmeje.

"No, stric, ko bi bil še v moji starosti in bi bil tako zaljubljen kot sem jaz, bi tudi ti kazal veliko ljubezen do Altwiese."

Stari gospod se namrdne.

"Ne morem se več dobro spominjati, kako je človeku pri srcu, kadar je zaljubljen, toda na tvojem mestu bi se mogoče tudi zelo zanimal za Altwiese. Torej pusti vse, najvažnejše stvari bom že jaz rešil. Sicer pa ti zavidam poslanstvo, ki te danes pelje na Altwiese. Drugače tvoji tamošnji posli niso najbolj prijetni."

"Žalibog, da ne, dragi stric. Ali ne bi hotel iti z menoj? Kaj takega človek ne doživi vsak dan."

Stari gospod z nasmehom odkima.

"Naši klijenti morajo saj enega najti v pisarni. Saj mi boš vse natančno poročal, kako se bodo stvari razvile."

"Seveda bom. Torej, lepa hvala, da me hočeš nadomestovati. K sreči danes nimam nobene obravnave. Na svidenje, stric!"

"Na svidenje, Henrik, pozdravi na Altwiese."

Henrik takoj naroči svoj mali avtomobil, katerega sta se on in njegov stric posluževala na svojih službenih potih. Mnogo opravila sta imela tudi po deželi in sta bila mnogo na potu. Henrik spravi listine, časopis, pismo ameriškega odvetnika in zapečateno pismo v svojo aktovko in se takoj odpelje. Danes se ni najprej, kot navadno, peljal na Herrenberg, četudi bi bil rad Gertu povedal o tem, kaj ga tako zgodaj pelje na Altwiese, toda škoda se mu je zdelo vsake minute.

Ko pride na Altwiese, stoji Lizika na verandi ter naglo priskače po stopnicah, da ga pozdravi. Nekoliko je bleda in mnogo bolj resna kot sicer.

"Prihajate k očetu, gospod doktor, že čaka na vas."

Waren Liziki naglo seže v roke ter pravi malo razburjen.

"Z vašim gospodom očetom bom govoril pozneje, gospica, najprej moram govoriti o neki zelo važni zadevi z gospo Mranovo."

"S Hano? O — mogoče ste že včeraj, ali pa danes zjutraj že govorili z gospodom Darlandom?"

"Nobene besede; včeraj sem bil v Weimarju, danes pa sem pustil Herrenberg na levi, ker se mi je tu-sem mudilo."

"O — potem pa ne maram več govoriti. Čudili se boste, gospod doktor, kakšne novice boste izvedeli."

"Stavim, da novica, katero prinašam, postavlja vaše v senco!"

"Nikar tako lahkomišljeno ne stavite, gospod doktor, izključeno je, da vaša novica prekosi našo."

"Samo počakajte, gospica Lizika."

"Gospod doktor, zelo kratko ste nasajeni."

"Prosim vas tisočkrat za odpuščanje, toda sedaj vas nujno prosim, preskrbite mi takoj, da se med štirimi očmi razgovorim z gospo Moranovo."

"O, tako skrivnostno?"

"Mogoče vam bo gospa Moranova dovolila, da ste priča najinega razgovora."

"Hm, zelo sem radovedna in kar gori v meni, kako bo naša novost vplivala na vas."

"Potem sva oba v istem položaju — tudi jaz gorim."

"Torej, naglo, pojdiva notri. Mati in Dita imate — migreno in se danes še sploh niste prikazali. Oče se je zaril v svoje knjige, Herbert pa je v svoji sobi, ker si mora devati obkladke. Na vsak način pa je zrak čist in bom takoj poklicala Hano. Ali hočete ž njo govoriti v hiši, ali pa zunaj pod lipami?"

"Če smem prositi, v hiši. Zelo me veseli, da ni treba z nikomur drugim govoriti."

Lizika ga pelje v hišo ter mu odpre vrata v družabno sobo. Nato pa hiti v dolenje nadstropje, kjer je vedela, da bo našla Hano v shrambi. Hana je zopet, kot prej, prevzela svoje dolžnosti in začudeno pogleda, ko se nenadoma prikaže pred njo Lizika in ji pravi:

"Hitro sleci predpasnik, pusti vse. Dr. Waren je prišel in pravi, da ti ima sporočiti neko zelo važno zadevo. Zdi se mi, da ima nekaj prav posebnega za tebe, toda, saj mi boš dovolila, da bom tudi jaz slišala, drugače bom še skoprnela od radovednosti."

Hana začudeno zuraje z glavo.

"Kaj pa mi ima povedati? Toda mogoče pride od Gerta."

"Ne, ne, to sem mislila tudi jaz, toda Gerta ni videl niti danes, niti včeraj. Samo hitro pojdi, ker že gorim od radovednosti, saj mi boš dovolila, da bom poleg."

"Seveda, Lizika."

Hana naglo sleče predpasnik, si z roko pogladi lase ter krepko zaklene shrambo. Nato pa odide z Liziko v družabno sobo.

Henrik ji pride naproti in jo pozdravi.

"Gospod doktor, Hana mi je dovolila, da smem poslušati".

"Kaj pa mi imate povedati, gospod doktor?"

Henrik obema ponudi stole.

"Prosim, najprej sedite, kajti pripraviti se morate na prav veliko presenečenje."

S plahim pogledom se Hana ozre na odvetnika.

"Upam, da mi ne prinašate nič slabega."

"Potem se mi ne bi tako mudilo; ravno nasprotno, mislim, da vam prinašam veselo presenečenje, četudi — ne bom vas dolgo mučil s praznimi besedami. Torej, ali ste še kaj slišali o svojem očetu, odkar je takrat zapustil vas in vašo mater?"

Hana se zgane in ga pogleda z velikimi očmi.

"Ne, nikdar! Mislim, da že davno ni več živ, drugače bi se kdaj oglasil."

"Torej, draga gospa Moran, povedati vam morem, da je bil vaš oče 14. maja letos še živ. 11. maja je padel z aeroplanom in je preminul 14. maja v bolnišnici blizu New Yorka."

(Delje prihodnjič)

Ne zamudite!

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEDAR

1938

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV

SHIPPING NEWS

JANUAR

5. januarja: Rex v Genoa
8. januarja: Saturnia v Trst
12. januarja: Aquitania v Cherbourgh
14. januarja: Europa v Bremen
15. januarja: Ile de France v Havre, Conte di Savoia v Genoa
19. januarja: Berengaria v Cherbourgh
21. januarja: Bremen v Bremen
22. januarja: Lafayette v Havre
26. januarja: Aquitania v Cherbourgh

FEBRUAR

3. februarja: Berengaria v Cherbourgh
4. februarja: Europa v Bremen
5. februarja: Conte di Savoia v Genoa, De Grasse v Havre
9. februarja: Queen Mary v Cherbourgh
11. februarja: Bremen v Bremen
12. februarja: Ile de France v Havre
18. februarja: Vulcania v Trst
23. februarja: Queen Mary v Cherbourgh
25. februarja: Europa v Bremen
26. februarja: Rex v Genoa

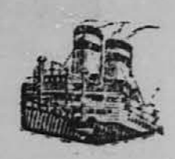

Pišite nam za cene vozних listov, reservacijo kabin in pojasnila za potovanje.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

Vojna z belim strupom

V Pragi so imeli oni čas zanimivo predavanje. Predaval je kitajski poslanik dr. Lee Liang o kitajskem stališču glede vojne z Japonsko. Dr. Liang je dejal v svojem predavanju med drugim:

"Vojna brata proti bratu, Kitajca proti Japoncu, postaja ena najstrašnejših vojn, kar jih je kdaj vodilo človeštvo. Sistem totalitarne vojne, ki so si ga izmislili nemški strategi in ga prevzeli od njih tudi Japonci, kaže gnusne strani v nečloveškem pobijanju nezaščitenega civilnega prebivalstva. Ko je vodila pred 2,000 leti Kitajska vojno proti hunskim barbarom, je dal stari kitajski cesar Ši Hoang Ti zgraditi kitajski zid, da bi se Kitajska ubranila njihovih napadov. Zdaj pa je izročen kitajski narod napadalcem in njihovim modernim letalom na milost in nemilost.

Japonci ne poznajo nobene razlike med kitajskimi vojaki in kitajskimi civilisti. Do konca oktobra so pobili okrog 20 tisoč civilistov, žen, otrok in starcev. Japonci ne prizanašajo nikomur in njihovi bombarderji obstreljujejo bolnice, šole in lazarete Rdečega križa.

Japonci so prepričani, da se jim bo posrečilo zlomiti tudi odpor nezavednega kitajskega ljudstva, če bodo uničili kitajsko inteligenco. Kitajski študentje so njihovi največji sovražniki, kajti oni so intelektualni vodje organiziranega odpora kitajskega naroda. Zato bombardirajo japonska letala tudi šole, srednje ljudske in visoke, deške in dekliške in mnogo so jih že razdejali. Po strahovitem bombardiranju pogrešajo mnogo slavnih kitajskih učenjakov, pa tudi profesorjev in študentov. Med drugim so Japonci razdejali osrednji zdravstveni zavod v Nankingu, ki je sodeloval z Ligo narodov.

Strašne metode Japoncev v tej vojni so vzbudile upravičeno ogorčenje in upor vsega civiliziranega sveta. Mnoge velesile so protestirale proti temu barbarskemu pobijanju civilnega prebivalstva, toda doslej so ostali vsi protesti žal brez uspeha. Japonske podmornice uničujejo in potapljajo kitajske ribiške ladje. Japonska letala se ne zmenijo za mednarodne običaje, temveč mirne bombardirajo tudi naprave Rdečega križa, kulturne ustanove, bolnice in cele pokrajine, čeprav niso v nobeni neposredni zvezi z vojno. Pripetilo se je med drugim, da so japonski vojaki ujeli ambulanco Rdečega križa in da so vso posadko 43 mož postrelili s strojnico. Najprej so potrgali vsem znake Rdečega križa, potem so jih pa postrelili. Samo trem srežnicam se je posrečilo zbežati. Taki primeri so na kitajskem bojišču zelo pogosti.

V vsej tej bogati zbirki barbarskega vojnega orožja so podmornice, strupeni plini in uporaba dum-dum krogel prava božična idila v primeri z najstrašnejšim orožjem, s katerim so sklenili Japonci ukrotiti Kitajsko, ki se jim po njihovem mnenju že predlogo in preveč dolgo upira. To orožje so mamila, opij in heroin. Japonske vojaške oblasti na vojnem ozemlju pošiljajo med kitajsko prebivalstvo trgovce z mamili, da jih prodajajo kitajskim delavcem in kmetom po zelo nizki ceni.

Kitajska policija je proti temu trgovcem brez moči. Na Japonskem najstrožje kaznujejo vsakega, kdor uživa opij. Toda v vojni proti Kitajcem je vsako sredstvo dobrodošlo, tako tudi mamila. V pokrajinah zasedenih po Japoncih, je poskočilo pridelovanje mamil že za 70 odst. Ta strašna podzemna vojna, ki uničuje ves kitajski narod, duševno, telesno in moralno, izpodjeda in uničuje njegovo sposobnost za odpor. Ta traja že od začetka vojne in usodne posledice se kažejo vedno bolj. Vsa Kitajska pa tudi ves ostali svet, je poplavljen z mamili iz Japonske. Namen tega je uspavati čuječnost miroljubnega naroda ter omajati in uničiti ga telesno in moralno.

Na koncu svojega predavanja je kitajski poslanik izrazil upanje, da se bo kitajskemu narodu kakor pred 2000 leti posrečilo tudi zdaj ohraniti neodvisnost in svobodo, čeprav ima zdaj proti sebi mnogo hujšega in do zob oboroženega sovražnika.

NOV LEK PROTI RAKU.

Britska družba za pobijanje raka objavlja poročilo, ki govori o novi možnosti za učinkovite cepitve proti tej strašni bolezni. Londonski zdravnik dr. Lumsden je po številnih poskusih dognal in dokazal, da vsebuje kri podgan, ki so jim odstranili rakaste otekline, strupene snovi, ki rakaste stanice uničujejo in imunizirajo organizem za novo obolenje.

Ovce, ki jih je cepil s krvjo takšnih podgan, niso obolele za rakom, pač pa jim je lastna kri začela razvijati iste imunizirajoče snovi. Te snovi je mogoče pridelati v podobi seruma, ki imunizira podgane zoper raka in odpravlja tudi njih rakaste otekline. V ostalem pravi poročilo, je uspelo odpravljati rakaste otekline tudi s pomočjo ultrakratkih brezžičnih valov. Zdravilni učinek teh valov pripisujejo toploti, ki se v oteklinah razvija pod njihovim vplivom.

MORLICE GROFA TISZE SE JE OŽENIL.

Tibor Sztanikowsky, ki so ga bili zavoljo sodelovanja pri umoru grofa Štefana Tisze obsodili na osemnajst let ječe in ki so ga pred dnevi izpustili iz jetnišnice v Szegedinu, se je poročil z 18-letno učiteljico telovadbe Roszi Szenicsanovo. Sztanikowsky je zbudil pozornost mlade dame še kot jetnik, in sicer s svojim izvrstnim igranjem na gosli. Zaljubila se je vanj in se je sedaj, ko je svojo kazen odsedel, z njim poročila. Morilec se bo preživljal kot goslač v neki kavarniški kapeli.

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

ŽELEZNIŠKA NESREČA NA ŠKOTSKEM

V bližini Castlecary na Škotskem je tekom hudega snežnega viharja kolidiral ekspresni vlak, ki vozi iz Edinburga v Glasgow, s tovornim vlakom. Štiriintrideset oseb je bilo usmrčenih, nad sto pa ranjenih.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.